

УДК 808.26. 3'373

М. С. Кот

Выкладчык кафедры замежных моў і методыкі выкладання замежных моў, УА “Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І. П. Шамякіна”, г. Мазыр, Рэспубліка Беларусь

### МАСТАЦКА-ЭСТЭТЫЧНАЯ РОЛЯ АНАМАСТЫЧНАЙ АЛЮЗІІ БІБЛЕЙСКАГА ПАХОДЖАННЯ Ў РЭМІФАЛАГІЗAVANЫМ ПАЭТЫЧНЫМ ТЭКСЦЕ

У артыкуле аналізуецца функцыянаванне анамастычных алюзіі біблейскага паходжання ў паэтычным тэксце, які ўяўляе рэміфалагізацыю евангельскага сюжэта пра пакуты і смерць Хрыста, і прыводзіцца іх лінгвістычнае апісанне. Прасочваецца развіццё перакладаў Бібліі на беларускую мову і іх уплыў на культуру і мастацкую літаратуру.

Ключавыя словы: *онім-алюзія, тэонім, антрапонім, рэміфалагізацыя, апелятывацыя, анімізацыя, семантычная мадыфікацыя.*

#### Уводзіны

Алюзія выклікае жывы навуковы інтарэс у даследчыкаў мовы і літаратуры, культуролагаў і рэлігіяведаў. Гэтым тлумачыцца і разнастайнасць падыходаў да тлумачэння самога паняцця *алюзія*. З аднаго боку, яе можна разглядаць як лінгвістычную з’яву і як літаратурна-мастацкую фігуру (стылістычную фігуру, мастацкі прыём). З другога боку, алюзія на сённяшні дзень усё часцей інтэрпрэтуецца як неад’емны элемент інтэртэкстуальнасці і вертыкальнага кантэксту, адна з форм іх функцыянавання (В. Ахманова, У. Кузьміч, Е. Лявонава, А. Мамаева, В. Масквін, Л. Машкова і інш.).

У межах літаратурнай анамастыкі алюзія ў шырокім сэнсе атаясамліваецца з прэцэдэнтным імем, якое дэтэрмінуецца як індывідуальнае імя, звязанае з шырока вядомым (прэцэдэнтным) тэкстам ці з прэцэдэнтнай сітуацыяй. Пры ўжыванні гэтага складанага знаку ў камунікацыі адбываецца зварот непасрэдна не да дэнатату, а да набору дыферэнцыяльных прыкмет канкрэтнага імя [1, с. 83]. У вузкім сэнсе алюзія ўяўляе намёк у творы на агульнавядомы факт гістарычнага ці бытавога характару. Зыходзячы з гэтага, пад алюзіійным онімам неабходна разумець інтэртэкстуальны знак, з дапамогай якога мастацкі тэкст уступае ва ўзаемадзеянне з іншай інфармацыйнай рэальнасцю, узятай з першатэксту, і ўпісваецца ў працэс яго культурнай эвалюцыі. Алюзія ў мастацкім тэксце функцыянуе без указання аўтара і крыніцы, адсылаючы рэцыпіента тэксту да пэўнай гісторыка-культурнай інфармацыі [2]. У нашым даследаванні крыніцай гэтай інфармацыі з’яўляецца біблейскі першатэкст, які складаецца з 66 разнажанравых кніг Старога і Новага Запавету, без уліку апокрыфаў і рэлігійных легенд. Такім чынам, онім-алюзія біблейскага паходжання – гэта семантычна складаны інтэртэкстуальны знак, што адначасова належыць і дадзенаму мастацкаму тэксцу, і біблейскаму пратэксцу. Трэба адзначыць, што даследаваннем асобных аспектаў інтэртэкстуальнасці і вертыкальнага кантэксту, у тым ліку і алюзіінасці, займаліся такія беларускія мовазнаўцы, як С. Кураш, У. Кузьміч, Е. Лявонава, А. Рогалеў, А. Супрун, В. Шур, Г. Юдзянкова і інш. У прыватнасці, Е. Лявонава разглядае біблейскія алюзіі ў гіпертэкстуальным вымярэнні ў творах беларускіх пісьменнікаў (В. Быкава, У. Караткевіча, М. Танка і інш.) [3].

Вядома, што біблейскія онімы (антрапонімы: *Адам, Ева, Мафусаіл, Юда, Кайн, Валаам, Гог, Лазар, Фама, Валтасар, Іарэд*; тапонімы: *Егіпет, Садом, Гамора, Магог, Вавілон, Іерыхон*) зафіксаваны і ў складзе ўстойлівых выразаў (фразеалагізмаў, прыказак, перыфразаў) у розных мовах, напрыклад, бел. *Фама (Хама, Тамаш) няверны* ‘чалавек, якога цяжка прымусіць паверыць чаму-н.’, рус. *Фома неверный (неверующий)*, укр. *Хома невірний (невірющий)*, англ. *a doubting Thomas*, ням. *ein ungläubiger Thomas*, фр. *Thomas l’Incrédule* і г. д. У беларускай мове гэтай тэме прысвечаны працы М. Даніловіча, В. Качаноўскай, І. Лепешава, В. Ляшчынскай, Г. Малажай і інш.

На сучасным этапе развіцця навуковай думкі Біблія па-ранейшаму прыцягвае ўвагу не толькі і не столькі мастакоў прыгожага слова, але і перакладчыкаў (А. Бокун, Ф. Клімчук, А. Клышка, В. Сёмуха, У. Чарняўскі, С. Шупа і інш.), лінгвістаў і літаратуразнаўцаў (Г. Адамовіч, А. Булыка, А. Жураўскі, А. Свяжынскі, І. Трацяк, І. Штэйнер і інш.), філосафаў і культуролагаў (У. Конан, Г. Сінла і інш.). Так, пераклад Бібліі на старабеларускую мову, зроблены ўпершыню Францыскам Скарынай у 1517 г., і наступнае выданне ім большасці біблейскіх кніг у чэшскай Празе

лічацца вяршыняй яго асветніцкай дзейнасці. У гэтай сувязі ў 2017 г. у Беларусі адзначалася знакавая дата – 500-годдзе названай гістарычнай падзеі. Як сцвярджаюць даследчыкі Святога Пісання, друкаванае слова Скарыны паклала пачатак няпростаму шляху да ўнармавання беларускай літаратурнай мовы, а яго тытанічная праца па перакладзе біблейскіх кніг “на жывую мову народа” і іх выданні лічыцца другой сярод славянскіх народаў пасля чэхаў. Дзякуючы Ф. Скарыне беларусы чацвёртымі ў Еўропе пасля немцаў, італьянцаў і чэхаў атрымалі надрукаваную Біблію, адрасаваную “дзецям і людзям простым” [4, с. 672–696]. З гістарычнага гледзішча выданне новых перакладаў біблейскіх кніг было напраму іспіравана рухам Рэфармацыі, які карэнным чынам змяніў ход еўрапейскай гісторыі і аказаў моцнае ўздзеянне на развіццё грамадства як на лакальным, так і на сусветным узроўні, закрануўшы не толькі ўнутраныя канфесійныя стасункі, але і сацыяльна-палітычны і культурны ўклад цэлых дзяржаў. Таму ў 2017 г. у Еўропе шырока адзначаўся 500-гадовы юбілей Рэфармацыі.

### Вынікі даследавання і іх абмеркаванне

Суперкніга аказала значны ўплыў на сусветнае мастацтва і літаратуру. Апошняя трэць XX ст., асабліва ў заходнееўрапейскай традыцыі прыгожага пісьменства, як прасочана беларускай даследчыцай літаратуры І. Шаўляковай-Барзенка, звязана з феноменам рэміфалагізацыі, сэнс якога заключаецца ў вяртанні да цэласных мадэляў свету, якія найбольш сканцэнтравана і акрэслена прадстаўлены ў біблейскіх сюжэтах. У паэтычным тэксце гэта выяўляецца найперш праз актыўнае выкарыстанне алюзіі біблейскага паходжання, сярод якіх асаблівае месца займаюць анамастычныя адзінкі алюзійнага характару.

Агульным для хрысціян усіх канфесій з’яўляецца догма аб пакутах, смерці і ўваскрэсенні Ісуса Хрыста. Падзеі зямнога жыцця Месіі і яго ўкрыжаванне знайшлі сваё апісанне ва ўсіх чатырох кананічных евангеллях Новага Запавету. У беларускай літаратуры гэтая тэма вызначала фабулу паэтычных твораў Н. Арсенневай, Р. Барадуліна, А. Вольскага, Н. Гілевіча, В. Лукшы, А. Салаўя, М. Сяднёва і інш.

Мэта гэтага даследавання – праз параўнанне асноўных міфалагем акрэсліць ролю алюзіійных лексем з субсферай-крыніцай “Біблія” / “Рэлігія” як дзейснага сродку рэміфалагізацыі біблейскага сюжэта пра пакуты Хрыста ў паэтычных творах названых аўтараў. Грунтуючыся на тлумачэнні адпаведнай літаратуразнаўчай тэрміналогіі даследчыкамі І. Зварычам і Г. Адамовіч, *біблейскую міфалагему* мы будзем інтэрпрэтаваць праз выразную наяўнасць у літаратурным творы агульнавядомага біблейскага сюжэта або матыву, які пераствараецца ў мастацкім тэксце і адпаведным чынам структурыруе твор [5, с. 10]. У корпусе аналізаваных паэтычных тэкстаў анамастычная алюзія выкарыстоўваецца ў выглядзе тэонімаў (*Бог, Гасподзь, Месія* і інш.), антрапонімаў (*Варава, Пётр, Юда, Понцій Пілат, Марыя Магдаліна* і інш.), тапонімаў: біблейскіх (*Галгофа, Гефсіманскі сад, патак Кедрон* і інш.) і сучасных (*Гефсіманская даліна, вуліца Via Dolorosa, Яфская брама, г. Хайфа* і інш.). Ніжэй прадстаўлены лінгвістычны аналіз алюзійнага тэанімікону і антрапанімікону ў рэміфалагізаваным паэтычным тэксце.

Найчасцей паэты выкарыстоўваюць у сваіх творах тэонімы: *Бог (Боскі, Божы), Ісус, Хрыстос* і інш. Акрамя таго, В. Лукша ўводзіць у паэтычны тэкст сінонімы і перыфразы *Усявышні (Напэўна, люду грэцінаму за гэта / Усявышнім быў падараны Пілат), Сын Божы: (... Ісус Хрыстос, Сын Божы, – / Уваскрэс!)*. Паэт-эмігрант М. Сяднёў дапаўняе гэты шэраг тэонімаў аказіянальным онімам, які ў вершы “Крыжовы шлях” выступае ў складзе простага параўнання: *А Ён, як быццам нейкі Найміт, / распяты на крыжы, праз цэлыя сталеці / усё крывавіца прад намі*. Тут адбываецца працэс анімізацыі, калі агульны назоўнік пераходзіць у разрад уласных імёнаў *найміт* → *Найміт*. Гэтая лексема засведчана ў Першакнізе ў супрацьпастаўленні з вобразам *пастыра*: *Я – Пастыр Добры: Пастыр Добры аддае жыццё сваё за авечкі; а найміт, не пастыр, якому авечкі не свае, бачыць, як воўк падыходзіць, і пакідае авечкі і ўцякае, і воўк рабуе авечкі і разганяе іх; а найміт уцякае, бо найміт і не дбае пра авечкі. Я – Пастыр Добры, і ведаю Маіх, і Мае ведаюць Мяне: як Айцец ведае Мяне, так і Я ведаю Айца, і жыццё Маё кладу за авечкі (Паводле Яна 10, 11–15)<sup>1)</sup>*.

З Евангелля вядома, што падчас падзей, звязаных з апошнім зямным шляхам Месіі, амаль усе вучні сышлі ад яго. Больш за тое, *Пётр* публічна тройчы зрокся свайго Настаўніка. Паслядоўнікі

<sup>1)</sup> Біблія. Кнігі Святога Пісання Старога і Новага Запавету кананічныя ў беларускім перакладзе / пер. В. Сёмуха. – Duncanville, USA : World Wide Printing, 2002. – 1535 с. Далей біблейскія цытаты прыводзяцца паводле гэтага выдання Бібліі.

Хрыста спадзяваліся на вызваленне тэрыторыі Іудзеі ад рымскага прыгнёту і аднаўленне Царства Ізраіля (параўн. Дзеі 1, 6). Яўрэй чакалі, што Ісус стане валадаром, а ён апынуўся на крыжы, як раб, як самы вінаваты з вінаватых. Таму ў вершы М. Сяднёва сэнс оніма-алюзіі *Наймiт* неабходна разглядаць у кантэксце біблейскай дыхатаміі *наймiт – пастыр*, дзе правобразам *Пастыра* з’яўляецца сам *Божы Сын*, які добраахвотна аддаў сваё жыццё за грэх чалавецтва.

Верш Н. Гілевіча “*Радкі з усняночнай*” пачынаецца з адмаўлення: *Я – не Хрыстос, о не! Але й на Юду / Я не гаджуся – не з яго радні*. Далей аўтар уводзіць у паэтычны тэкст аказіянальны онім, што з’яўляецца вынікам працэсу анімізацыі і спалучэння агульных назоўнікаў: *брат + пакутнік* → *Брат-Пакутнік*: *Не прадаваў цябе я, Брат-Пакутнік, / І ў той гурме, што ўсё крычыць яшчэ, / Не йшоў караць цябе...* У паэтычным тэкście гэты наватвор можа быць інтэрпрэтаваны як кантэкстуальны сінонім тэоніма *Хрыстос*. Разам з тым тут назіраецца і з’ява метафарызацыі. Радзіма-Маці паэта зведала шмат ліха і пакутаў, як і ўкрыжаваны Хрыстос. Таму лірычны герой як адданы сын сваёй Радзімы гатовы панесці яе нялёгкую ношу: *Замест Варавы, на гару Галгофу / Іду!.. О Брат! О Беларусь мая!..* Такім чынам, аказіянальны онім *Брат-Пакутнік* выступае ў вершы і як метафарычная назва *Беларусі*.

У гэтай сувязі цікавай падаецца акалічнасць, што ў вершы А. Вольскага “*Укрыжаванне*” выкарыстаны такія ж мастацкі прыём адмаўлення, што і ў народнага паэта Н. Гілевіча: *Я не Хрыстос. / Я той грабежнік, / што ўкрыжаваны побач з Ім. / Грабежнік. Грэшнік неадкупны, / з пячаткай д’ябла на ілбе*. Правобразам лірычнага героя выступае пакараны разам з Месіяй злодзей, апісаны ў Евангеллі: *І калі прыйшлі на месца, называнае Лобным, там ўкрыжавалі Яго і зладзеяў, аднаго з правага, а другога з левага боку. <...> Адзін з навешаных зладзеяў ліхасловіў на Яго і казаў: калі Ты Хрыстос, уратуй Сябе і нас. А другі наадварот сунімаў яго і казаў: ці ты не баішся Бога, калі і сам засуджаны на тое самае? і мы засуджаныя справядліва, бо заслужанае паводле ўчынкаў нашых прынялі; а Ён нічога благога не зрабіў. І сказаў Ісусу: памяні мяне, Госпадзе, калі прыйдзеш у Царства Тваё! І сказаў яму Ісус: праўду кажу табе: сёння ж будзеш са Мною ў раі (Паводле Лукі 23, 33+39–43)*. Як відаць, назіраючы пакуты Сына Чалавечага, пакараны злачынец раскаяўся ў сваіх грахах і, – словамі паэта А. Вольскага, – *прав боль ўкрыжавання знайшоў наноў жыццё ў Хрысце*. Для ўзмацнення драматычнасці вобраза злодзея-грабежніка, паэт выкарыстоўвае фразеалагізм біблейскага паходжання са значэннем ‘след злачыннасці’, які ў тэкście верша мадыфікуецца шляхам замены антрапоніма *Каін* на кантэкстуальны сінонім *д’ябал* і наступнага лексічнага развіцця: *каінава пячатка* → *пячатка д’ябла на ілбе*.

У беларускай мове, як і ў іншых усходнеславянскіх мовах, адбылася апелятывацыя гэтага оніма, у выніку чаго імя *Каін* стала агульным са значэннем ‘пра здрадніка, злачынца’. Паводле біблейскай гісторыі, імя *Каін* належала аднаму са старэйшых дзяцей Адама і Евы. У драматычных абставінах Каін, ахоплены пачуццём зайздрасці і нянавісці, забівае свайго роднага брата Авеля пасля рытуалу ахвярапрынашэння, калі ахвяра Каіна ад пладоў зямлі застаецца не прынятай Богам у адрозненне ад кроўнай ахвяры Авеля. За гэта Усявышні ў якасці пакарання прамовіў для забойцы суровае пракляцце: “... *пракляты ты ад зямлі, якая раззявіла вусны свае прыняць кроў брата твайго ад рукі твай; калі ты будзеш урабляць зямлю, яна не будзе болей даваць сілы сваёй табе; ты будзеш выгнаны і бадзяга на зямлі*” (*Быццё 4, 11–12*). Каін моцна баяўся помсты з боку іншых людзей, але Бог абараніў яго незвычайным чынам, паабяцаўшы: *...за тое кожнаму, хто заб’е Каіна, адпомсціцца сямікроць. І зрабіў Господзь Каіну **азнаку**, каб ніхто, спаткаўшыся з ім, не забіў яго* (*Быццё 4, 15*).

Тэмай самаахвярнай любові да Радзімы прасякнуты верш “*Крыжовы шлях*” паэта-эмігранта А. Салаўя, дзе лірычны герой падзяляе горкі лёс роднага краю: *Неслі разам крыж пакуты / Ты і я з Табою, / і цяглі няволю й пумы / зморанай ступой*. У вершы алюзійны тэонім *Ісус Хрыстос* метафарызуецца і з дапамогай графічных сродкаў. Вядома, што ў славянскай традыцыі біблейскіх перакладаў звязаныя з тэонімамі займеннікі (*Ты, Твой, Ён, Яго* і г. д.) і агульныя назоўнікі (*Царства, Цела, Кроў* і да т. п.) пішуцца з вялікай літары, чым падкрэсліваецца адпаведнае стаўленне да боскасці і яе графічна-вербальнага выражэння ў Святым Пісанні. У вершы асабовы займеннік *Ты* ўжыты у дачыненні як да *Хрыста*, так і да *Радзімы*: *Там, дзе Ты, – і я з Табою, а дзе я – там Ты*. У фінале верша герой, нягледзячы на складанасць свайго *крыжовага шляху*, збіраецца ісці да канца і, спадзеючыся на падтрымку звышэй, уваскрэснучь у *свет нязнамы*: *Мы ідзём, і разам з намі – / Сам Ісус Хрыстос*.

Такі ж настрой адчуваецца і ў героя верша “*Каласы*” Н. Арсенневай, у якім рэміфалагізуецца смерць і ўваскрэсенне Богага Сына: *Дзень ускрос, / як Хрыстос, / што Рукою*

*Прачыстай, / ідучы, бласлаўляў / у палёх каласы... Вобраз каласоў сімвалізуе тут Цела Хрыста, што павінна стаць хлебам для людскіх душ. Усе вялікія пакуты былі перанесены дзеля людзей, каб вярнуць ім надзею, каб аддаць у ахвяру сябе [6, с. 72]. Верш завяршаецца дабраславеннем, ...каб далі хлеб галодным, не камень, / каласы, / каб сінелі ў жытох васількі, / каб у кажнай дарозе / Бог крочыў із намі, / а мы / з верай нязвернаю крочылі / з Ім! Гэтая страфа ўзыходзіць да слоў Ісуса Хрыста, запісаных у Евангеллі: Ці ёсць сярод вас такі чалавек, які, калі папросіць сын ягоны ў яго хлеба, камень падаў бы яму? і калі рыбы папросіць, змяю падаў бы яму? Дык вось, калі вы, ліхія, умеце дары добрыя даваць вашым дзецям, тым болей Айцец ваш, Які ёсць у нябёсах, дасць даброты тым, хто просіць у Яго (Паводле Мацвея 7, 9–11).*

Тэонім *Госпад / Господзь* (на старажытным іўрыце *Адонай*) у паэтычным тэксе выяўляе варыянтнасць ужывання (*Госпад, Пан ці Снадар*): 1) *О Госпадзі, / Ты грэшнікам даруй...* (В. Лукша, “*Шлях на Галгофу*”); 2) *Яшчэ Снадар нябесны ў знак пашаны / Даў права ў хлеме мець высокі трон* (Р. Барадулін, “*Зрачэнец*”); 3) *У кожным з нас жыве Варава, / І рэдкім госцем – / Пан Хрыстос* (Р. Барадулін, “*Варава*”). Асаблівасці перадачы тэоніма *Адонай* на беларускую мову ўжывання яго варыянтаў у рэлігійных тэкстах (найперш, Бібліі) закранаюцца, напрыклад, у артыкулах беларускіх даследчыкаў А. Жлуткі, І. Трацяка, А. Хромчанкі.

Да алюзійнага анамастыкону біблейскага паходжання ў паэзіі адносяцца і антрапонімы. Менавіта імёны евангельскіх герояў дапамагаюць беспамылкова ідэнтыфікаваць першатэкст, каб параўнаць яго з наваствораным мастацкім тэкстам, дзе антрапонімы семантычна змяняюцца (у выніку трансанімізацыі, апелятывацыі, дэанімізацыі, метафарызацыі і сімвалізацыі), аказіянальна мадыфікуюцца, набываючы ў наваствораным тэксе разнастайныя новыя канатацыі. Так, у паэтычных творах пра пакуты Хрыста сустракаюцца выпадкі апелятывацыі біблейскіх антрапонімаў. Працэс сімвалізацыі оніма *Пілат* прасочваецца на прыкладзе з твора В. Лукшы “*Шлях на Галгофу*”, дзе перад намі паўстае традыцыйны вобраз двурушнага *Пілата*: *Крыжы стагналі, / І гулі пажары, / І ведалі пілаты, / Што рабіць: / Галоўнае – / Не асудзіць ахвяру, / А рукі як мага чысцей адмыць.* У тэксе адбываецца кантэкстуальная апелятывацыя анамастычнай алюзіі *Пілат* → *пілаты*. Мастак слова, выкарыстоўваючы прыём метафарычнага абагульнення праз плуралізацыю і пераносычы такім чынам адмоўную якасць асобы рымскага правіцеля на мноства падобных да яго “паслядоўнікаў”, выкрывае двурушнасць тых *пілатаў*, што прынеслі пажары, пакуты і стогн мноству нявінных людзей нашай эпохі.

У вершы Р. Барадуліна “*Наканаванне*” засведчана апелятывацыя антрапоніма *Варава* → *варавы*: *Відаць, натое клапаціўся Бог, / Каб не зваліся на зямлі варавы. / Каб выбіраць / Людской галдзе было б / Спаміж жыццезагубцам і Месіяй.* Прыведзены мастацкі тэкст алюзіяна звязаны з гісторыяй пра злчынцу *Варава*, якога па старадаўняй пасхальнай традыцыі народ, падбухтораны іўдзейскімі правадырамі, пажадаў адпусціць на волю замест *Ісуса* (гл. Паводле Мацвея 27, 15–21). Вобраз *Варавы* звязваецца найперш з чалавекам-злчынцам (*жыццезагубцам*), якога па шчаслівым збегу абставін абмінае заслужанае пакаранне.

### Вывады

Аналіз анамастыкону паэтычных твораў, фабула якіх уяўляе рэміфалагізацыю біблейскага сюжэта пра крыжовыя пакуты і смерць Хрыста, паказвае, што паэтонімы ў такім мастацкім тэксце маюць глыбокі алюзійны патэнцыял. Эксплікацыя іх сэнсу праз параўнанне з першатэкстам дазваляе дакладна распазнаць першапачатковы сюжэт міфа і прасачыць ступень яго аўтарскай інтэрпрэтацыі і трансфармацыі, паколькі рэміфалагізаваны мастацкі тэкст можа часткова ці поўнасьцю змяняцца. Выяўленне такіх аказіянальных мадыфікацый у семантыцы алюзійных онімаў патрабуе шырокай міжтэкставай кампэтэнцыі і добрага ведання прэцэдэнтнага тэксту. Безумоўна, такія стылістычныя прыёмы адыгрываюць ключавую ролю ў рэалізацыі мастацка-эстэтычнай ідэі ўсяго рэміфалагізаванага твора.

### СПІС АСНОЎНЫХ КРЫНІЦ

1. Прецедентное имя и precedentное высказывание как символы precedentных феноменов / И. В. Захаренко [и др.] // Язык, сознание, коммуникация : сб. статей / ред. В. В. Красных, А. И. Изотов. – Москва : Филология, 1997. – Вып. 1. – С. 82–103.

2. Салимова, Д. А. Поэтонимы как интертекстуальные элементы в текстовом поле Николая Алешкова / Д. А. Салимова, В. Г. Павлова // Современные исследования социальных проблем

[Электронный журнал]. – 2013. – № 1. – Режим доступа: <http://journal-s.org/index.php/sisp/issue/view/8>. – Дата доступа: 04.01.2019.

3. Лявонава, Е. А. Беларуская мастацтва слова XX ст. у еўрапейскім літаратурным кантэксце: Тыпалогія. Рэцэпцыя. Пераклад : манаграфія / Е. А. Лявонава – Мінск : БДУ, 2014. – 319 с.

4. Брокгауз, Ф. А. Библиейские переводы // Энциклопедический словарь [Электронный ресурс] / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон : в 86 т. (82 т. и 4 доп.). – Санкт-Петербург, 1891. – Т. 3а. – С. 672–696. – Режим доступа: <http://www.pravenc.ru/text/154389.html>. – Дата доступа: 28.02.2019.

5. Адамовіч, Г. Я. Літаратурная класіка ў параўнальным вывучэнні : дапаможнік / Г. Я. Адамовіч. – 2-е выд. – Мінск : БДПУ, 2009. – 179 с.

6. Петрушкевіч, А. М. Наталля Арсеннева: Шлях да Беларусі : манаграфія / А. М. Петрушкевіч. – Мінск : Кнігазбор, 2013. – 180 с.

*Паступіў у рэдакцыю 18.02.2019*

E-mail: [konix\\_84\\_mn@mail.ru](mailto:konix_84_mn@mail.ru)

M. S. Kot

#### ARTISTIC AND AESTHETIC ROLE OF BIBLICAL ONOMASTIC ALLUSION IN THE REMYTHOLOGIZED POETIC TEXT

The article provides the analysis of functioning and linguistic description of biblical onomastic allusions in the poetic text, representing remythologization of the evangelical story on sufferings and death of Jesus Christ. One can trace Bible translations into Belarusian language and their affect on the culture and fiction.

Keywords: onomastic allusion, theonym, anthroponym, remythologization, appellativation, onimisation, semantic modification.

МГПУ ИМ. И. П. ШАМЯКІНА